

ВАРНАНСКИ ОКРЪЖЕНЪ ВЕСТНИКЪ

Официално издание на Окръжната Постоянна Комисия. Телефонъ № 394.

ИЗЛИЗА СЕДМИЧНО ГОДИШЕНЪ АБОНАМЕНТЪ

За общини	200 лева
За Банки, Д-ства и Учил. Настоятелства.	100 „
За частни лица и кооперации	50 „

ТАКСИ

За обявления на всички общински, обществени, държавни и кооперативни учреждения, на дума или кв. с/м. по 1 лв. За частни предприятия и лица на дума по 1 лв. на кв. с/м. по 80 ст. За баланси на кооперации и синдикати на страница по 150 лв. За баланси на Д-ва и пр. на страница 300 лева.

ЗАБЕЛЕЖКА: Такситъ се смята за една публикация при повторение такситъ се удвоява.

Нашата кокошка.

Въ конференцията на индустриалцитъ, министрътъ на търговията г. Д. Христовъ каза: „Въ тоя моментъ нашия левъ е незасегнатъ, защото се носи на крилата на нашата кокошка, но нека не се забравя, че и неговата устойчивостъ се брани отъ една слаба черупка, каквато е тази на яйцето, което днесъ поддържа неговия стабилитетъ. Това е едно доказателство, че на мѣродавно мѣсто сега се разбира значението на нашето птицевъдство и се явява въпроса: „Какво е направено отъ страна на Държавата, за да се възнагради нашата кокошка, която ни е доставила отъ 1 августъ 1924 год. до 31 юлий 1925 год. за 670 милиона лева яйца за експортъ.“

За съжаление обаче трѣбва да се констатира, че до сега е направено много малко или почти нищо.

България е като Дания страна съ дребни земледѣлци. 85% отъ нашето население живѣе въ село и има дребно или средно землевладение. За това България е предназначена отъ природата да се занимава съ интензивно птицевъдство. Дания, която е наполовина по-малка отъ България, изнася ежегодно 5500 до 6000 вагона яйца. Ако поне малко се грижиме за нашата кокошка, ще можемъ не само лесно да достигнемъ количеството което изнасяхме преди войната 2000 вагона, но ще можемъ лесно да го удвоимъ.

Къмъ една съответна митническа политика, която трѣбва да има въ предъ видъ, че главнитѣ ни конкуренти Югославия и Италия взиматъ малко мито или никакво мито отъ яйцата, трѣбва да бъдатъ взети мѣрки за едно систематическо подобрене на нашето птицевъдство.

Тукъ се касае на първо мѣсто за държавни птицевъдни станции, които най-напредъ би требвало да се занимаватъ съ развъждане на кокошки за носене яйца отъ чиста порода и пѣтли за разплодъ, които да се продаватъ на селянитѣ. Мнозина земледѣлци се интересуватъ за птицевъдство и търсятъ чистокръвни кокошки и пѣтли, но не могатъ да измѣрятъ такива, понеже липсватъ съответни птицевъдни станции. Въ много рѣдки случаи чуждестранната кокошка може да принесе истинска полза за България. Често пѣти променения климатъ, земя, храна влияятъ, щото внесениятѣ отъ странство кокошки да оправдаятъ очакванията. Би трѣбвало, щото ние да започнемъ да подобряваме расата на нашата българска мѣстна кокошка, чрезъ изборъ на разплодни кокошки и пѣтли. Това ще бѣде вече една голѣма стѣпка напредъ. Ако се вмѣни въ дългъ на всички образцови чифлици, на всичкитѣ земледѣлчески училища, на всички държавни конезаводи да отглеждатъ и птици за разплодъ и да раздаватъ яйца за мжтене и по-късно и пилета на населението, което на драго сърце би заплащало нуждитѣ цени, тогава въ малко години бихме могли да направимъ голѣмъ напредъкъ.

Наредъ съ това би трѣбвало да се даде съответно разяснение на селското население, че само тази кокошка ще даде съответно количество яйца, за която се полагатъ и малко грижи и която не е принудена да ношува по дърветата, но има единъ малкъ чистъ кокошарникъ, въ който да може да намира подслонъ при вѣтъръ, дъждъ, снѣгъ. Презъ есента нашето производство престава изведнажъ, именно тогава, когато ценитѣ сж най-високи, Ние трѣбва да гледаме така да запазваме нашитѣ кокошки отъ лошо време чрезъ

подходящи кокошарници, че тѣ да могатъ да носятъ яйца до късно презъ зимата, когато малкия трудъ ще бѣде двойно възнаграденъ чрезъ високи цени на яйцата.

Би трѣбвало да накараме нашѣтъ учители въ селата да се занимаватъ съ птицевѣдство. Не само че кокошарника на селския учителъ ще му докарва единъ малкъ второстепенъ приходъ, но той би трѣбвало да бѣде образецъ за селянитѣ, които се убеждаватъ само чрезъ примеръ и които много малко обръщатъ внимание на брошури съ упътвания. Бесѣди върху ползата отъ птицевѣдството биха допринесли своето.

Даже днесъ, износътъ на яйца ни докарва $\frac{3}{4}$ милиардъ въ годината. Малко трудъ и ние ще удвоимъ дохода.

Хр. Алексиевъ, геодезъ.

Кадастрата у насъ.

Отъ нѣколко години насамъ Географическиятъ институтъ при Министерството на войната подготвя безшумно една колкото голѣма, толкова и полезна за икономическия и стопанския ни прогресъ работа — кадастра на страната.

Нашата хубава родна земя преживѣ много разочарования, изпита много нещастия, а сега всички изнемогваме подъ тежестта на непоносими договори и грамадни дългове. Между многото мѣрки и реформи, които се взематъ, и които трѣбва да се направятъ, за да се повдигне икономически страната ни, влиза и нейниятъ кадастръ.

Да се измѣри цѣлата страна по всички изисквания на науката. да знае всѣки, колко педи земя има, каква е тя, отъ какво се тя нуждае и за каквъ родъ растения е пригодна; да се събератъ на всѣки собственикъ земитѣ, като се създадатъ следъ това удобни пѣтища и технически съоръжения, като съ това спечели време и се увеличи производството; да се отпусне огроменъ кредитъ на целото стопанство у насъ, като съ това се повдигне изцѣло земледѣлското и фабрично производство; да се въведатъ, най-сетне, при наличността на извършенитѣ работи, всички модерни способности за производство — ето въ едри шрихи цѣлитѣ на кадастра. Кадастра ще бѣде у насъ свършенъ фактъ въ по-малко отъ две десетилѣтия.

Съ удоволствие тукъ трѣбва да отбележимъ името на г. министѣра на войната

г. генералъ Вълковъ, който турна основитѣ на това голѣмо дѣло, и подъ покровителството и контролата на когото то се развива. Самъ техникъ, следвалъ цѣло десетилѣтие академиитѣ на западъ съ блѣскавъ успѣхъ, надаренъ при това съ желѣзна воля и огромни познания, той можа още при миналия режимъ, въпреки всички трудности и пречки, които му се правѣха, да положи основитѣ на кадастра у насъ, а така сѣщо да подготви технически персоналъ за триангулацията отъ всички родове.

До сега Института е построилъ целата I класна, II класна, а отъ части и III класна триангулационна мрежа на страната ни. Извършилъ е прецизна нивелация на повече отъ 2000 клм. разстояние по ж. п. линия и шосета, а така сѣщо правени сж наблюдения въ Северна и Южна България на повече отъ 20 първокласни пунктове.

Независимо отъ това, Института е давалъ ценното си съдействие на всѣко техн. учреждение, което се е нуждало отъ неговата услуга.

Работитѣ по настоящемъ се извършватъ подъ прѣкото ръководство на г-нъ Караярданова, бившъ директоръ на института. Освенъ това, института разполага съ пѣленъ технически персоналъ, между който и нѣколко инженери геодезисти, а така сѣщо и всички най-модерни и прецизни инструменти, нуждни при извършване на триангулацията, нивелацията и базовитѣ измѣрвания.

Всички страни на западъ, както и северната ни съседка, иматъ отдавна въведенъ кадастра и се радватъ на богато производство, както и на едно модерно фабрично и земледѣлско стопанство. Само у насъ и въ съседитѣ ни на югъ и западъ той е предметъ на бѣдаща дейность. Въвеждането на кадастра у насъ ще бѣде придружено съ редица отъ закони и реформи, които вѣнъ отъ всички "благотворни" резултати, които той ще даде въ производството, но и ще премахнатъ единъ пѣтъ за винаги извора на хиляди дѣла по сѣдилищата, предизвикани отъ неустановени граници въ стопанството.

Всѣки, който е билъ на западъ, не е могълъ да не види съ възхищение пространнитѣ буйни ниви и ливади и хубавитѣ малки селца изъ тѣхъ. Германия, дѣто кадастра е отдавна въведенъ, поддържа своето огромно население съ единъ сравнително не голѣмъ вносъ, благодарение на това, че тамъ

всѣка педя земя е използувана и то по най-рационаленъ начинъ.

Създаденъ съ законъ още въ 1900 год. изоставенъ цели 12 година и подетъ отново отъ опитни и енергични ржце, той трѣбва да се извърши.

Отъ него ще спечели отдѣлната личностъ, и държавата. Нужно е още сега да се създаде специаленъ фондъ за кадастра, който постепенно да се засили за да послужи въ бъдаще, когато работитѣ ще се разширятъ.

Правителството, което направи толкова много жертви за частната инициатива трѣбва да направи и една чувствителна за общия стопански подеъм на страната.

в. „Демократически Сговоръ“.

Г. Г. Николиевъ, агрономъ.

Едни екскурзия до Чехославия.

(Продължение отъ брой 21).

Кооперации. На тая тема има да се говори най-много, защото тукъ е направено най-много и то за едно сравнително кжсо време. Въ Чехословашката република има разнообразни кооперативни сдружения. Най-стари и най-закрепнали и богати сж кредитнитѣ кооперации, наречени тамъ „Кампелички“ на името на основателтъ имъ. Следъ това следватъ стружения за общи доставки и продажби, кооперативни складове, млѣкарници, спиртни фабрики, мелници, хлѣбарници, за доставяне електричество, кооперативни фабрики за преработване плодове, зеленчуци и пр. Говедовѣдни дружества и пр. и пр.

Всички тѣзи кооперативни здружения сж съюзени въ областни съюзи, а Чешкитѣ областни съюзи, въ единъ общъ централенъ кооперативенъ съюзъ въ Прага и целата Чехославия. Немскитѣ кооперативни сдружения сж съюзени въ областни съюзи, които не влизятъ въ централния общъ съюзъ.

Първитѣ кооперации въ Чехия сж основани къмъ 1894 година и въ 1895 година сж основани първитѣ областни съюзи. Централния съюзъ е основанъ отъ 1921 година.

Разгледанъ поотдѣлно всеки областенъ съюзъ ще видимъ, че:

1) Централния съюзъ на земледѣлскитѣ кооперации въ Прага е основанъ въ 1896 година и е ималъ къмъ 1924 година 1685 кредитни кооперации, 122 за общи продажби и покупки, 47 млѣкарски, 26 мелничарско-хлѣбарски, 67 спирто-

варно-скорбялни, 34 сушилни на цикория, 28 за преработка на ленъ и тъкачески и 15 разни други производителни. Освенъ това къмъ съюза се числятъ още 10 говедовѣдни, 153 машинни за добиване на електричество, 17 строително-жилищни, 6 потребителни, 6 по-малки централни съюзи, 14 дружества съ ограничена отговорностъ или всичко 2451 кооперативни сдружения членове на централния съюзъ въ Прага.

2. Съюза въ земледѣлческитѣ кооперации въ Чехославия — седалище Прага, основанъ презъ 1909 год. е ималъ презъ 1923 година 269 кредитни кооперации, 62 за общо покупки и продажби, 1 млѣкарска, 2 мелничаро-хлѣбарски, 3 машинни и за добиване на електричество, 14 строително-жилищни, 45 потребителни, 6 разни, 2 дружества съ ограничена отговорностъ, 1 земледѣлско здружение или всичко 415 кооперативни здружения, членове на горния съюзъ.

3. Централенъ съюзъ на Чешкитѣ Земледѣлски дружества (кредитни) въ Бърно за Моравия, основанъ презъ 1897 год. е ималъ къмъ 1923 г. 676 кредитни кооперации, 13 за общи покупки и продажби, 1 млѣкарска, 6 разни производителни, 34 дружества съ ограничена отговорностъ или всичко 736 кооперативни здружения членове на съюза Бърно.

4) Централенъ съюзъ на Чешкитѣ земледѣлски дружества въ Моравия седалище гр. Бърно.

Основанъ въ 1899 год. е ималъ къмъ 1923 год. 40 кредитни кооперации съ неограничена отговорностъ и 154 съ ограничена отговорностъ, 91 за общи покупки и продажби, 108 млѣкарски, 6 мелничарско-хлѣбарски, 44 спиртоварно-скорбялни, 8 преработка на ленъ и такачни, 18 разни производители, 51 говедовѣдни, 79 машинни и производство на електричество, 49 строително-жилищни, 52 потребителни, 66 разни, 4 дружества съ ограничена отговорностъ, 17 други земледѣлски здружения, или общо 987 кооперации числящи се къмъ това.

Освенъ визиранитѣ по-горе централни съюзи има още други 4 съюзи Чешки, въ разнитѣ области на Чехославия, числящи се пакъ къмъ общо централния съюзъ на Чешкитѣ кооперации въ Прага, като наприм рж: Съюзъ на Чешкитѣ земледѣлски дружества въ гр. Опава (Силезия). Централна Кооперация въ Братислава (Словашко) — Съюзъ на кооперациитѣ въ гр. Ижохороле (подъ Карпадска Русия) и най-после Съюзъ на производителнитѣ земледѣлски дружества въ Чешки Тешинъ (Силезия). Така, че къмъ общия централенъ съюзъ въ прага се числятъ 6473 разни кооперации, кредитни, производителни, говедовѣдни, машино-електрически и пр. Както казахъ по-горе отдѣлни отъ общия централенъ съюзъ стоятъ Нем-

скитъ кооперации съюзени въ 3 общи съюза, единъ въ Прага за немскитъ кооперации въ Чехия, единъ въ Бърно за нѣмскитъ кооперации въ Моравия и единъ въ Опава за немски такъвъ въ Силезия. Общо тѣзи три съюза иматъ къмъ 1923 година 1163 кредитни кооперации съ неограничена отговорность, 18 съ ограничена отговорность, 90 за общи продажби и покупки, 112 млѣкарски, 16 мелничарско-хлѣбарски, 25 спиртоварски-скорбялни, 13 за преработка на ленъ и такачески и 14 др. производителни, 80 говедовѣдни, 194 за машини и производство на електричество, 2 строително-жилищни и пр. или всичко 1772 Немски разни кооперативни здружавания, отъ което излиза че въ целата Чехославия съ едно население отъ 13 и половина милиона има

Кредитни кооперации:

съ неограничена отговорность	4146
съ ограничена отговорность	661
Кооперации за общи покупки и продажби	386

Производителни кооперации:

млѣкарски	279
мелничарско-хлѣбарски	50
Спиртоварно-скорбялни	179
сушилни на цикория	35
преработка на ленъ и такачни	51
други производителни	59
Говедовѣдни дружества	153
Машинни и производство на електричество	635
Строителни-жилищни	112
Потребителни	211
Централни съюзи малки	989
Разни	187
Дружества съ ограничена отговорность	
Разни	127

Или всички въ Чехославия разни

кооперативни здружения 8260

Какво е финансовото положение на Чехословашкитъ кооперации най-красноречиво говорятъ следнитъ данни:

	Наименование и седалище на съюза	Дѣловъ капиталъ въ Чешки корони	Собствени резервни фондове Чешки кр.	Суми отъ гарантитъ Чешки корони	Обща сума на собствения капиталъ ч. кр.
Членове на общия централенъ съюзъ	1. Централенъ съюзъ на Земледѣлскитъ кооперации въ Прага	7001000	16250769	7001000	30252796
	2. Съюзъ на Земледѣл. кооперации въ Чехославия въ Прага	165000	333456	825000	1323456
	3. Централенъ съюзъ на Чешкитъ Земледѣлски дружества (кредитни) въ Бърно — Моравия	2537000	650000	2537000	5724000
	4. Централенъ съюзъ на Чешкитъ Земледѣлски д-ства въ Бърно	4134150	1966270	20670750	26771170
	5. Съюзъ на Чешкитъ Земледѣлски дружества Опава — Силезия	679300	223976	6793000	7696276
	6. Съюзъ на дружествата за земледѣлски произведения въ Чешки Тешинъ — Силезия	138425	4159	138425	981009
	7. Централна кооперация въ Братислава — Словашко	1751800	377538	17518000	19647338
	8. Областна кооперативна централа въ Ижохроде — подъ карпатска Русия	578930	—	5779300	6368230

Членове на общата централа	9. Централенъ съюзъ на Немскитѣ земледѣлски д-ства въ Прага	2189600	771931	4369200	7325731
	10. Централенъ съюзъ на Немскитѣ земледѣлски д-ства въ Бърно	1499300	—	2998600	4497900
	11. Съюзъ на Немскитѣ земледѣлски дружества въ Опава	223217	3108	4464340	4690665
	Или всичко за Чехославия.	20892722	20581234	73104615	114578571

Отъ баланса на кооперативнитѣ съюзи до 31 декемврий 1923 год. за 7795 кооперативни здружения отъ актива и пасива изваждаме следнитѣ данни:

АКТИВЪ въ Чешки корони.

Оборотенъ капиталъ	Д е б и т о р и		Ценни книги	Стоки	Имоти и инвентаръ	Депозитъ	Разни
	Бонки и пощ чекове	Други					
4143547	578159109	506989818	821524082	18003594	78394149	313034845	30752339

ПАСИВЪ въ Чешки корони.

Собственъ капиталъ		Поверенъ капиталъ		Разни креансьори	Депозитъ	Излишеци
Дѣловъ капиталъ	Резервни фондове	Влогове на членоветѣ	Други влогове			
20892722	20581234	1622712737	300199666	32875962	313034845	732311

Или всичко пасивъ 2,351,029,477

Това сж числа, които говорятъ много силно въ полза на Чехословашкитѣ кооперативни здружения. Тѣ ни откриватъ голѣмата си финансова мощъ и най-главното голѣмото кооперативно съзнание на Чешкия земледѣлецъ. Близко 21 милиона ч. кор. дѣловъ капиталъ 20 и половина милиона резервенъ фондъ, а почти 2 милиарда ч. корони влогове, при 821,524,029 ч. корони ценни книжа повечето отъ които държавни. Не е ли това заемъ, който чехословашкитѣ кооперации сж дали на държавата? Влоговетѣ въ кредитнитѣ кооперации презъ 1922 год. сж били 2,747,960,000 ч. кор., раздаденъ кредитъ 903 милиона ч. кор., складоветѣ имъ кооперации за обща покупка и продажба сж имали единъ оборотъ отъ 60,000 вагона, отъ които главно сж купени искусствени торове и обща продажба на храни.

Съ това далечъ не смѣтамъ че сме изчерпали всичко, което сме видели и което може да се каже за Чехославия. Тукъ искахъ само повърхностно да запозная читателя съ напредъка на братската намъ страна, напредъкъ въ пълната смисълъ на думата, въ всѣко отношение.

Завършвайки статията си, смѣтамъ за свой дългъ тукъ да благодаря на нашето Почитаемо Министерство на Земледѣлието и Държавнитѣ Имоти за отличната идея да организира подобни екскурзии въ странство, на Чехословашкото Министерство на Земледѣлието, за готовността да ни приеме и разведе изъ страната си, на персонала на нашата легация въ Прага и особено на Господата Агрономи, Страка, Тумлиршъ, Морхауъ и на всички които ни приеха.

Кооперативенъ Ловечъ.

Присъствувахме на първото общо събрание на членоветъ на кооперация „Българска захаръ“ въ Плъвентъ. Мило бѣше човѣку да гледа малки и голѣми общественици отъ сѣверна България събрани, за да обсъждатъ единъ отъ голѣма важностъ за нашата малка страна въпросъ — цвеклопроизводството. Изказаха се ценни мисли и се взе решение да се почне усилена пропаганда за преуспѣване на това крупно кооперативно дѣло. Говори и Д-ръ Недѣлчевъ, директоръ на тютюневия синдикатъ въ Ловечъ. Той каза: Кооперация „Българска захаръ“ е най-грандиозното кооперативно дѣло въ България. Неговия успѣхъ е успѣхъ на кооперативна България, неуспѣхътъ му смъртъ на кооперативна България. Необходими сѫ тактъ, воля, предпазливостъ и безукоризнена честностъ за преуспѣване на това хубаво дѣло. Неговитѣ правдиви думи ни накараха на другия денъ да отпътуваме за Ловечъ, за да видимъ успѣхитѣ, които сѫ постигнати отъ кооперациитѣ въ сѣщия градъ. Виденото оправда думитѣ на Д-ръ Недѣлчевъ. Ловечъ е старъ градъ съ голѣмо търговско значение въ турско време. До 1900 година той е билъ окръженъ градъ и Окръжната палата, построена тогава и сега краси града. Миналата година по решение на окр. съветъ е продадена на държавата за сѣдебна палата. Въ сѣщия градъ сѫ родени нѣкои отъ нашитѣ професори и видни наши общественици — бивши и настоящи министри. Макаръ и малък, гр. Ловечъ е спретнатъ и има застроени хубави здания. Но това, което прави впечатление, което ободрява и окуражава, е голѣмата общественостъ на жителитѣ на гр. Ловечъ. Интелигенцията се е предала на обществена работа и благодарение на нея, днесъ сѫ регистрирани крупни кооперативни предприятия:

1. Тютюневъ Синдикатъ. Той е събралъ около 200,000 кгр. тютюнъ и го е маниполиралъ. Сѣщия синдикатъ има тютюнева фабрика „Селенка“. Съ съдействието на една италианска фирма, синдиката е събралъ около 35,000 кгр. напскули отъ произведенитѣ 50,000 кгр. въ Ловченско, и ги е продалъ на извънредно високи цени въ странство.

2. Воденъ Синдикатъ „Осѣмъ“. Той е образуванъ отъ кооперация „Свѣтлина“ и отъ отдѣлни членове на Синдиката — индустриалци, които сѫ взели повече отъ 10 дѣла по 10,000 лева. Събранъ капиталъ, 10,000,000 лв. Плъвненската Постоянна комисиия е откупила дѣло-

ве за 500,000 лева. Използувани сѫ водитѣ на рѣка Осѣмъ, като е направенъ единъ тунелъ отъ 160 м. презъ скалата, около която е минавала рѣката. Това дава възможностъ да се получи падъ, който за сега ще произвежда 600 конски сили за електрическа енергия. Юзината е построена, машинитѣ сѫ инсталирани и въ най-скоро време Ловечъ ще се рава на електрическо осветление. Работено е по стопански начинъ и въ единъ късъ срокъ отъ една година е направено всичко.

3. Табашка кооперация „Св. Никола“, която е построила фабрика за изработване на гънове и кожи.

4. Кооперация „Хисаръ“, която има фабрика за тъкане на копринени платове и чатирии за населението по селата.

5. Безалкохолна винарска и бубарска кооперация „Здраве“. Тя е поръчала машини отъ Франция за произвеждане на безалкохолни вина, които се очакватъ да пристигнатъ въ най-скоро време. Сѣщата кооперация е проиграла 3000 кутии бубено сѣме, което досега се доставляваше въ нашата страна отъ Италия. Управителния съветъ на кооперацията смѣта да разпродаде сѣмето съ 50% намаление отъ това, което ще чистава отъ странство.

6. Строй се кожарско училище съ работилница. Ще струва около 2,000,000 лева, отъ които половината сѫ подарени отъ благотелителя отъ сѣщия градъ Маринчо Караколевъ. Останалата сума дава държавата.

7. Благотворителното д-во „Здраве“ и Младешкия „Червенъ Кръсть“ сѫ засели около 100 декара овощна градина. Дърветата сѫ на 25—30 години. Обработватъ се отъ самитѣ ученици отъ горнитѣ класове и иматъ чудесни плодове. На северния край на градината се строи здание за „Дѣтски колонии“. Постройката е грамадна, на два етажа и прави честь на тѣзи, които сѫ почнали нейното застрояване. Тогава, когато другадѣ всички сѫ се предали на партизанство, тукъ интелигенцията и останалото гражданство е съзнало своето тежко положение и се е отдало на упоритъ трудъ и взаимнопомощъ чрезъ кооперациитѣ. Това не може освенъ да извиква адмирации въ душата ни и да ни накара да отправимъ следния апелъ къмъ гражданитѣ на нашия народъ: Г-да, вземете примѣръ отъ малкия Ловечъ. Последвейте го въ правилно избрания отъ него пътъ. Това ще даде възможностъ за издигане въ икономическо отношение нашето малко, много-страдално, но мило отечество България!

Грамотността на населението въ България.

Въ новия годишникъ на Гл. дирекция на статистиката за 1923—24 год. сж дадени последнитѣ данни на наборната и трудова статистика, които ни позволяватъ да проследимъ за най-ново врѣме ограмотяването на нашето население.

Съгласно резултатитѣ отъ прегледа на младежитѣ, подлежащи на трудова повинностъ, презъ 1921 и 1922 г. (I и II трудови набори) сж установени следнитѣ данни относно грамотността на тия младежи:

На 100 души се падатъ:

	грамотни	неграмотни	непоказано
1921	82,7	17,1	0,2
1922	82,0	17,4	0,6

Ако сравнимъ тия последни данни съ даннитѣ отъ предшестващитѣ години, ще получимъ следната картина:

На 100 души се падатъ:

1897	47,3	52,7	—
1900	63,1	36,6	0,3
1905	74,7	25,1	0,2
1910	78,4	21,5	0,1
1915	82,8	17,0	0,2
1920	81,3	18,5	0,2

До 1897 год. повече отъ половината по-стѣпващи на военна служба младежи сж били неграмотни. Но впоследствие ограмотяването отива твърде бързо.

По народностъ грамотността на младежитѣ вариира доста много, както може да се види отъ следнитѣ данни за 1921 г.

На 100 души отъ всѣка народностна група се падатъ грамотни.

евреи	98.0
българи	93.0
армен., ром. и др.	80.8
гърци	64.6
цигани	18.0
турци	11.0

Всичко 72,7

Както се вижда, най-голѣма е грамотността у еврейското население, а най-малка у турското.

По отношение на грамотността България не заема последно мѣсто въ реда на културнитѣ страни. Има западноевропейски страни като напр. Испания и Португалия, въ които процентътъ на неграмотнитѣ е по-голѣмъ. Сжщото се отнася и за нашитѣ съседи.

Нашиятъ износъ

презъ месецъ септемврий.

(предварителни данни).

Споредъ предварителнитѣ данни, които публикува Б. н. банка въ своитѣ „Известия“ за изнасянитѣ отъ страната стоки, презъ мин. м. септемврий сж изнесени следнитѣ количества наши по-главни продукти, които ние сравняваме съ количествата отъ м. августъ.

	септемврий	августъ
	(въ тонове)	
пшеница и червенка	6,646	8,253
ечмикъ	6,225	5,543
царевица	734	2,952
просо	634	1
бобъ	2,059	67
брашно пшенично	4,665	2,348
тютюнъ суровъ	2,973	2,575
дреб. рогатъ добитѣкъ	41,062 (бр.)	21,581 бр
яйца	1,580	1,153
розово масло	376 (кг.)	54 кг.
пашкули	186	33
фуражни растения	2,082	67
кожи (агнешки, овчи, ярешки и кози)	174	294
едъръ рогатъ добитѣкъ	2,947 (бр.)	2,636 бр
Общо сж изнесени презъ месеца	33,320	тона срещу 24,387 презъ августъ.

Увеличение има въ износа на ечмикъ, просо, бобъ, брашно, тютюнъ, добитѣкъ, яйца, розово масло, пашкули, фуражни растения, а намаление въ износа на пшеница, царевица и кожи.

Количеството на внесениѣ стоки се е намалило отъ 36,269 тона презъ августъ на 35,483 тона презъ септемврий.

Х Р О Н И К А

ИЗЛЕЗЕ отъ печатъ и се пустана въ продажба книгата: **Престъжността въ България** отъ Георги Ст. Георгиевъ, началникъ на бюро за сѣдебна статистика при Министерството на правосѣдието, съ предговоръ отъ професоръ Вл. Молдовъ, цена 70 лева, доставя се отъ автора ул. „Парижъ“ № 14 — София (пощенскитѣ разноски за смѣтка на автора).

Книгата „Престъжността въ България“ е препорѣчана отъ Министерството на Вътрешнитѣ работи и народно здраве съ № 10133 отъ 11 септемврий 1925 год. и се явява необхо-

дима книга за всички полицейски и административни органи, околийски и общински управления.

Тя се състои от две части: статистическа и особна. Първата дава сведения за криминалната статистика въ чужбина и България. Втората излага, по официални данни, състоянието на престъпността у насъ по окръзи, градове и села, като изследва осъденитѣ по видъ на престъпленията, полъ, възраст, семейно положение, образование, професия, народност, въвеждане, наказания, предишни осъждания.

Житно тържище.

Варна, 10.XII.1925 г.

Вчера сутринта не станаха никакви слѣлки, затова и бюлетина на борсата не бѣ издаденъ

Следъ обѣдъ станаха слѣднитѣ слѣлки:

4 вагона зимница по 727.50—770.50 лв.,
1 вагонъ бобъ — 420 лв. и 12 вагона царевича 420—455 лв. за 100 кгр.

Ценитѣ отбелезаха слабо повишение

Изобщо въ ценитѣ още не може да се установи едно твърдо повишение. Напр. царевича преди два дни направи единъ неочакванъ скокъ до 460 лв 100 кгр., а вчера отбѣлѣза чувствително понижение. Това колебание въ ценитѣ се обяснява съ липса на сведения отъ Анверската борса, поради прекъснатитѣ съобщения въ последнитѣ дни.

ОФИЦИАЛЕНЪ ОТДѢЛЪ.

ВАРНЕНСКА
Окр. Постоян. Комисия

Окръжно

№ 4119.
3 декемврий 1925 г.
гр. Варна.

До г. г. Околийскитѣ лѣкари и участъкови фелдшери
къмъ Варн. Пост. Комисия.

По бюджета на окръга § 3 — приходната частъ е предвиденъ приходъ отъ 200,000 лева по изработена таблица отъ комисията ни, каквато представяме на всички г. г. околийскитѣ лѣкари и участъкови медицински фелдшери члени на Варненската Постоянна Комисия за най-точно изпълнение отъ деня на публикуването ѝ. както следва:

при лѣкар. при фелдш.
амбулатор. амбулатор.

1. За обикновенъ прегледъ	20 лв.	10 лв.
2. Превръзки съ обикновенни превързочни материали	10, 20 и 40	10, 20 и 40
3. Инжекция подкожна	10	—
4. Инжекция интравенозна	20	—
5. Индизия на обсеци, флегмони и пр.	50	—
6. Катетризиране	50	—
7. Промивка на уши	20	20
8. Вадене зъби	20	20
9. Вадене на ексудати	50	—
10. Промивка съ пригаторъ	30	—
11. За шиене на разни, независимо отъ материалитѣ	20	20
22. Всички работи около акуширането прегледъ и промивкитѣ, обеззаразяване на плода съ безплатни, освенъ вложенитѣ материали, които се плащатъ по аптечнитѣ такси.		

Такситѣ да се събиратъ срещу квитанции и сумитѣ — се внасятъ на окр. прихлѣ въ Б. Н. Банка съ вносенъ листъ.

за Председателъ: Ан. Ивановъ
Секр.-бирникъ: Г. Атанасовъ

Капуджи-Махленско училищно Н-ство—Провидийско

ОБЯВЛЕНИЕ

№ 19

с. Капуджу-махле. 29 ноемврий 1925 г.

Капуджи-махленското училищно настоятелство обявява, че произведения търгъ на 25 октомврий т. г. не се утвърди относно кръчмата поради получената ниска цена. За това на 27 декемврий 1925 г. 9 часа сутринта въ училището на ново ще се произведе търгъ за отдаване на наемател за време отъ 1 декемврий 1925 г. до 1 декемврий 1927 год. следния недвижимъ училищенъ имотъ:

Една кръчма на маза съ една стая за живене, дворъ съ оборъ и 2 стаи за живене.

Първоначална оценка за целия наемъ срокъ — 2000 лева.

Залогъ за правоучастие въ търга е 10% върху първоначалната оценка.

Закона за бюджета, отчетността и предприятията е задължителенъ за конкурентитѣ.

Всички разноси по търга съ за смѣтка на наемателя.

156—1—1 ОТЪ НАСТОЯТЕЛСТВОТО.

Печатница „Войниковъ“ — Варна.